

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

29 oktober 2008

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht,
de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied
van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen,
opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Roegiers**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Temsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Gino De Craemer;

de heer Eloi Glorieux.

Zie:

1680 (2007-2008)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.....	4
1. Algemene situering – instrument van internationaal privaatrecht.....	4
2. Basisinhoud van het verdrag.....	4
3. Haagse Conferentie.....	4
4. Impact van het VN-verdrag inzake de rechten van het kind.....	4
5. Dubbel gemengd verdrag.....	4
6. Vlaamse bevoegdheid.....	5
7. Procedureverloop.....	5
8. Stand van goedkeuring en ratificatie.....	5
9. Besluit.....	5
II. Algemene bespreking.....	5
III. Stemmingen.....	6
1. Artikelsgewijze stemming.....	6
2. Stemming over het geheel.....	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op datum van dinsdag 21 oktober 2008 het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996 besproken. Na bespreking werd het ontwerp van instemmingsdecreet aangenomen bij unanimititeit van stemmen.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER STEVEN VANACKERE, VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

1. Algemene situering – instrument van internationaal privaatrecht

Bij de aanvang van zijn uiteenzetting laat minister *Steven Vanackere* opmerken dat het vandaag ter goedkeuring voorliggend verdrag zich situeert in de sector van het internationaal privaatrecht (IPR), wat een bij uitstek ingewikkelde rechtstak is. Het internationaal privaatrecht is immers die rechtstak die beoogt te bepalen welk recht precies van toepassing is in transnationale situaties die niet van publiekrechtelijke aard zijn. Bij wege van boutade haalt de minister hier het – overigens verre van denkbeeldige – voorbeeld aan van de vraag naar de nationaliteit van een kind dat geboren wordt aan boord van een vliegtuig dat zich op het moment van de geboorte boven de internationale wateren bevindt, van een moeder van Amerikaanse nationaliteit en een vader die bipatride is, waarbij het vliegtuig landt in de Verenigde Staten, waar het *ius solis* geldt. Het is met andere woorden die rechtstak die in een heel kluwen van aanknopingspunten bepaalt welke rechtsorde toepasselijk kan zijn.

2. Basisinhoud van het verdrag

De minister komt dan tot het voorliggende Verdrag van Den Haag van 19 oktober 1996. Dit verdrag wijzigt het Verdrag van Den Haag van 5 oktober 1961 betreffende de bevoegdheid en de toepasselijke wetgeving inzake de bescherming van minderjarigen, met het oog op het realiseren van een betere bescherming van minderjarigen in een internationale situatie.

Hij preciseert dat het verdrag aangeeft welke admi-

nistratieve en rechterlijke instanties bevoegd zijn om maatregelen te nemen ter bescherming van het kind. Het bepaalt tevens dat vonnissen en andere soortgelijke maatregelen in beginsel steeds erkend moeten worden. Tevens organiseert het een samenwerking tussen de autoriteiten van de verdragsluitende partijen door het creëren van een overlegruimte en het creëren van de mogelijkheid tot informatie-uitwisseling. Het moge dus duidelijk zijn dat dit verdrag niet zozeer een bron van materieel recht is, als wel een instrument ter bepaling van de toepasselijke nationale rechtsorde en de daarbinnen toepasselijke regels.

3. Haagse Conferentie

Het verdrag is afgesloten in het kader van de daarvoor bevoegde en reeds op een lange traditie bogen- de (want in werking sinds 1893) Conferentie van Den Haag voor het Internationaal Privaatrecht (HCCH: Hague Conference – Conférence de la Haye). Dit is een intergouvernementele organisatie die streeft naar uniforme regels inzake het internationaal privaatrecht. De conferentie telt momenteel 68 leden, waaronder de 27 lidstaten van de Europese Unie evenals de Europese Gemeenschap zelf. De bescherming van kinderen is daarbij steeds een van de hoofdbekommernissen geweest van de Haagse Conferentie. Illustratief hiervoor zijn onder andere verdragen inzake alimentatieverplichtingen, adoptie, burgerrechtelijke gevolgen van internationale ontvoering van kinderen, en internationale adoptie.

4. Impact van het VN-verdrag inzake de rechten van het kind

Zoals gezegd vormde de bescherming van minderjarigen ook reeds het voorwerp van een verdrag uit 1961. Maar daarnaast trad in 1996 ook het VN-verdrag inzake de rechten van het kind in voege. In de marge van dit laatste verdrag, werd besloten het HCCH-verdrag van 1961 te herzien. Hiervoor werd een speciale commissie samengesteld, die werkzaam was van 1994 tot 1995. In 1996 werd het nieuwe verdrag – waarvoor de ratificatieprocedure nu loopt – ondertekend. Volledigheidshalve deelt minister Vanackere nog mee dat Vlaanderen de eerste van de Belgische gefedereerde entiteiten is die de goedkeurings- en ratificatieprocedure heeft ingezet.

5. Dubbel gemengd verdrag

Nog qua rechtsnatuur preciseert de minister dat het hier om een zogenaamd ‘dubbel gemengd’ verdrag gaat, aangezien er ook een component Europese bevoegdheden is. Gezien de Europese verordening

1347/2000 (betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid voor gemeenschappelijke kinderen), zijn de lidstaten immers niet meer gerechtigd om individueel tot het verdrag toe te treden. De Raad van Ministers van de EU besliste dientengevolge om de lidstaten te machtigen het verdrag in het belang van de Gemeenschap te ondertekenen. En ondertussen is ook de Gemeenschap zelf togetreden tot het verdrag in kwestie. Vandaar dus het dubbele gemengde karakter van het verdrag: zowel de Europese Gemeenschap als zijn lidstaten zijn bevoegd, en binnen de lidstaat België zijn zowel de federale overheid als de gemeenschappen bevoegd.

6. Vlaamse bevoegdheid

Minister Steven Vanackere wijst er daarbij op dat overeenkomstig artikel 5 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (zoals diverse keren gewijzigd), de materie 'jeugdbescherming' gedeeltelijk een gemeenschapsbevoegdheid is. Het voorliggende verdrag raakt aan de Vlaamse bevoegdheden in: artikel 2 – van toepassing op kinderen van hun geboorte tot hun achttiende jaar; artikelen 5 tot 9 – aanduiding van de rechterlijke en administratieve instanties die bevoegd zijn (dat wil zeggen de staat van de officiële verblijfplaats óf de staat op wiens grondgebied de kinderen zich de facto bevinden); artikel 15 – de instanties passen het intern recht toe, en; artikelen 29 tot 36 – samenwerking tussen verdragsluitende overheden.

7. Procedureverloop

De minister overloopt daarna summier de diverse procedurestappen die dit verdrag reeds heeft doorlopen. De Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV) van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) stelde op 18 februari 2003 het gemengd karakter van het verdrag vast. Op 28 maart 2003 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de ondertekening. In april 2007 meldde de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) hierover geen advies te hoeven uitbrengen wegens het ontbreken van socio-economische impact van het verdrag. Op 5 september 2007 volgde dan een positief advies van de Vlaamse Jeugdraad. Op grond van dit alles hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van instemmingsdecreet met het verdrag op 23 november 2007. In het daaropvolgende advies van de Raad van State, de dato 18 december 2007, werd erop gewezen dat er een samenwerkingsakkoord diende afgesloten te worden tussen de federale overheid en de gemeenschappen wanneer deze bepaalde

bevoegdheden gezamenlijk wensen uit te oefenen en er in het raam daarvan één enkele dienst of instelling optreedt. In casu zal in België een federale Centrale Autoriteit waken over de naleving van de in het verdrag vervatte verplichtingen. Idealiter zou het daarop betrekking hebbende samenwerkingsakkoord, volgens de minister, nog moeten kunnen afgesloten worden voor het einde van dit jaar. De definitieve goedkeuring van het ontwerp van instemmingsdecreet door de Vlaamse Regering vond plaats op 14 maart 2008.

8. Stand van goedkeuring en ratificatie

Het vandaag hier ter goedkeuring voorliggende verdrag is nog door geen enkele van de andere in België bevoegde overheden goedgekeurd. In internationaal opzicht dient de ondertekening door 23 EU-lidstaten vermeld te worden. Met betrekking tot dat laatste wijst de minister er nog op dat doordat zowel de Europese Gemeenschap als de lidstaten bevoegd zijn, er voor ratificatie een toelating door de Europese Unie nodig is. Alle lidstaten moeten bijgevolg op hetzelfde ogenblik en samen ratificeren.

9. Besluit

Afsluitend concludeert de minister dat er in deze dus niet of nauwelijks sprake is van de introductie van nieuwe materiële rechtsregels. Hier wordt louter het kader gecreëerd waarbinnen de verschillende lidstaten, ingeval zich grensoverschrijdende situaties voordoen, op accurate en zorgvuldige manier kunnen aanduiden welke instantie binnen welke nationale – of in het geval van federale staten desgevallend deelstatelijke – rechtsorde bevoegd is om bepaalde maatregelen te treffen.

II. ALGEMENE BESPREKING

In het licht van de materieelrechtelijk wat vage inhoud van het voorliggende verdrag en ten einde hierover zeker geen misverstanden te laten bestaan, vraagt de heer *Jan Roegiers* – geen jurist zijnde – bij de minister na of dit nu het verdrag is dat de hele adoptieprocedure mee regelt?

Minister Vanackere antwoordt daarop ontkennend. Het voorliggende IPR-verdrag is hoogstens nevenge-schikt aan het adoptiegebeuren. Hij wijst er dienaangaande op dat een aantal elementen die betrekking hebben op afstammingsregels en adoptie zelfs uitdrukkelijk uit het werkingsveld van dit verdrag zijn gehaald, precies omdat ze reeds door andere internationaalrechtelijke verdragen worden geregeld.

Daarop nog even inpikkend vraagt de heer *Ludwig*

Caluwé of het voorliggende akkoord dan misschien ingrijpt op sommige uitvoeringsmaatregelen die genomen worden in het kader van echtscheidingen.

In zijn repliek bevestigt *de minister* dat het akkoord indirect een zekere relevantie heeft voor de aangehaalde problematiek. Het gaat dan meer bepaald over de maatregelen die betrekking hebben op voogdij, plaatsing in pleeggezinnen, toezicht door overheidsinstanties op verzorging van kinderen en dergelijke meer.

III. STEMMINGEN

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van negen stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimititeit van negen stemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag inzake de bevoegdheid, het toepasselijk recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen, opgemaakt in Den Haag op 19 oktober 1996, ten slotte eveneens aangenomen bij unanimititeit van negen stemmen.

De verslaggever,

Jan
ROEGIERS

De voorzitter,

Karim
VAN OVERMEIRE
